

Sygn. akt I C 144/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący SSO Agnieszka Hreczańska - Cholewa

Protokolant Marcin Ostolski

po rozpoznaniu w dniu 8 lipca 2014 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa T. N.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda T. N. kwotę 50 000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 04.12.2013 r. do dnia zapłaty; II. dalej idące powództwo oddala; III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 1 255,42 zł tytułem zwrotu kosztów procesu; IV. nakazuje stronie pozwanej (...) S.A. w W. uiszczyć na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy we Wrocławiu) kwotę 2205 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był w części zwolniony, w części, w jakiej strona pozwana przegrała niniejszy proces; V. nie obciąża powoda obowiązkiem uiszczenia brakującej części opłaty od pozwu.

Sygn. akt I C 144/14

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym 14 stycznia 2014 r. powód T. N. domagał się zasądzenia na jego rzecz od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 80 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia na podstawie art. 448 w zw. z art. 24 k.c., jak również kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 7 200 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, ewentualnie kosztów postępowania sądowego według spisu kosztów.

W uzasadnieniu swojego roszczenia powód podał, że dnia (...) roku w gminie Ś. D. O. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym powodując wypadek komunikacyjny, wskutek czego J. N. doznał obrażeń ciała, w następstwie których poniósł śmierć. Powód wskazał, że pismem z dnia 6 listopada 2013 r. zgłosił stronie pozwanej roszczenie w kwocie 80 000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią syna, jednakże (...) S.A. w W. decyzją z dnia 3 grudnia 2013 r. odmówiła wypłaty świadczenia uzasadniającego ten fakt brakiem podstaw prawnych do jego realizacji.

Odnosząc się do zasadności roszczenia powód wskazał, że więź łącząca go z synem była niezwykle silna a jego śmierć była dla niego załamaniem się dotychczasowej rzeczywistości, w jednej chwili dotychczasowe życie dobiegło końca. Podał, że wspomina syna jako osobę uczciwą, radosną i zawsze gotową do pomocy innym, dla której rodzina była wartością najważniejszą. Tragicznie zmarły miał zaledwie 27 lat, był osobą młodą, w pełni sił fizycznych i psychicznych, miał wiele planów i marzeń na przyszłość. Powód wskazał, że nie wyobraża sobie życia bez syna, spędzał z nim bardzo dużo czasu, mieli wspólne zainteresowania. Informacja o śmierci J. była dla niego szokiem, początkowo nie mógł w to uwierzyć, nie potrafił zrozumieć dlaczego tak dobra młoda osoba miałaby odejść tak nagle, w tak strasznych okolicznościach. Gdy zrozumiał, że już nigdy nie zobaczy syna ani nie porozmawia z nim załamał się. Powód wskazał

też, że od chwili tragicznego wypadku nie jest już tym samym człowiekiem, nie potrafi cieszyć się życiem, regularnie odwiedza grób syna, ma ogromne poczucie niesprawiedliwości, czuje się samotny i przygnębiony, tęskni za synem i myśli o nim każdego dnia, czuje ogromną pustkę z powodu jego śmierci. W jego ocenie żądana kwota tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w wysokości 80 000 zł jest odpowiednia albowiem uwzględnia zarówno rozmiar krzywdy, jak i określone w orzecznictwie dyrektywy odnoszące się do wysokości tego typu roszczenia.

Jako podstawę prawną żądania powód wskazał art. 448 k.c. w związku z art. 24 k.c.

Żądanie zasądzenia odsetek od dnia 4 grudnia 2013 r. powód uzasadnił faktem, iż decyzja pozwanego wydana 3 grudnia 2013 r. była kończąca proces likwidacji jego szkody.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana (...) S.A. z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska strona pozwana potwierdziła w pierwszej kolejności, że likwidował szkodę będącą wynikiem wypadku komunikacyjnego z dnia 10 listopada 2011 r., w wyniku którego śmierć poniósł J. N., zaznaczając jednocześnie, że kwestionuje swoją odpowiedzialność zarówno co do zasady, jaki i co do wysokości. W ocenie strony pozwanej wskazana przez powoda podstawa prawna roszczenia jest błędna. W ocenie (...) S.A. przepis art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. stanowi podstawę do żądania zadośćuczynienia wyłącznie temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone czynem bezprawnym, a w niniejszej sprawie delikt sprawcy skierowany był przeciwko dobrom poszkodowanego w wypadku J. N., a nie dobrom osobistym powoda. Strona pozwana wskazała, że przepisów tych nie można interpretować rozszerzająco, co w jej ocenie oznacza, że osobom trzecim, w tym bliskim zmarłego w wyniku czynu niedozwolonego, nie przysługują roszczenia odszkodowawcze na zasadach ogólnych, co dotyczy w szczególności likwidacji szkód niemajątkowych, na podstawie przepisów art. 445 § 1 k.c., czy art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. Strona pozwana zarzuciła też, że w okresie poprzedzającym nowelizację art. 446 k.c. w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie wskazano na możliwość dochodzenia na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r., a okoliczność, że po wskazanej nowelizacji istnieje możliwość przyznania przedmiotowego zadośćuczynienia osobom, które doznały krzywdy z uwagi na śmierć osoby bliskiej na skutek deliktu zaistniałego po 4 sierpnia 2008 r. nie stanowi w jej ocenie wystarczającego uzasadnienia do zmiany dotychczasowego utrwalonego orzecznictwa w odniesieniu do roszczeń osób, które krzywdy tej doznały na skutek śmierci osoby bliskiej w wyniku deliktu zaistniałego przed zmianą stanu prawnego.

Niezależnie od powyższego strona pozwana podniosła, że zadośćuczynienie w żądanej przez powoda kwocie jest zbyt wygórowane wyjaśniając, że wprawdzie śmierć syna niewątpliwie spowodowała u powoda ból, cierpienie, zerwała więzi rodzinne, naruszyła prawo do życia w pełnej rodzinie i wywołała poczucie osamotnienia, jednakże jej zdaniem wsparcie i wzajemna opieka licznej rodziny w części cierpienia te rekompensuje.

Pozwany zakwestionował też żądanie powoda zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej wysokości wskazując, że zarówno charakter sprawy jak i nakład pracy pełnomocnika wniosku tego nie uzasadniają. Dodatkowo strona pozwana zakwestionowała też roszczenie powoda odnośnie odsetek ustawowych wskazując, że nie była i nie jest w opóźnieniu w rozumieniu przepisu art. 481 k.c. Ponadto, w jej ocenie ewentualne odsetki należą się powodowi od daty wyrokowania, a nie od daty określonej w pozwie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

(...) r. w gminie Ś. D. O. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując w stanie nietrzeźwości (nie mniej niż 1,8 prom. alkoholu we krwi) samochodem marki B. (...) nr rej. (...) drogą nr (...) od strony K. w kierunku P., podczas ucieczki przed ścigającymi go oznakowanym radiowozem marki V. (...) nr rej. (...) funkcjonariuszami Policji przekroczył dozwoloną i bezpieczną prędkość, w wyniku czego stracił kontrolę nad pojazdem i po zjechaniu na przeciwny pas ruchu zderzył się z prawidłowo jadącym w przeciwnym kierunku

samochodem ciężarowym marki J. nr rej. (...) z naczepą, który przemieścił się następnie na przeciwny pas i zderzył z wyżej opisanym radiowozem wskutek czego kierujący radiowozem J. N. – syn powoda –doznał obrażeń, w następstwie których poniósł śmierć.

Dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej z dnia 12 marca 2003 r., sygn. akt II K 66/02 – w aktach szkody o nr PL (...)

notatka urzędowa o wypadku z dnia (...) r. - w aktach szkody o nr PL (...)

odpis skrócony aktu zgonu J. N. - w aktach szkody o nr PL (...)

Prawomocnym wyrokiem z dnia 12 marca 2003 r. Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej II Wydział Karny, sygn. akt II K 66/02, uznał sprawcę powyższego wypadku za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177 § 1 i § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k.

Dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej z dnia 12 marca 2003 r., sygn. akt II K 66/02 – w aktach szkody o nr PL (...)

Bezpośrednio po wypadku ciężko ranny (znaczny obrzęk mózgu, znaczne obrażenia kończyn) i nieprzytomny J. N. został przewieziony do szpitala. W dniu (...) r. zmarł, nie odzyskawszy przytomności.

Dowód: notatka urzędowa o wypadku z dnia (...) r. - w aktach szkody o nr PL (...)

odpis skrócony aktu zgonu J. N. - w aktach szkody o nr PL (...)

przesłuchanie powoda T. N. – protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:35:10-00:36:01

Powód dowiedział się o wypadku syna (...) r. około godziny 22:50. Wiadomość tą przekazał mu telefonicznie znajomy, pracujący na pogotowiu ratunkowym. Powód natychmiast udał się na miejsce zdarzenia jednak nie zastał już tam syna, który wcześniej został przetransportowany do szpitala. Wiadomość ta była dla powoda szokiem. Codziennie odwiedzał syna w szpitalu. Podjęte przez lekarzy działania nie zapobiegły śmierci syna powoda. Powód do dziś nie może pogodzić się z tragedią.

Dowód: zeznania świadka L. N. - protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:15:27-00:20:27

przesłuchanie powoda T. N. – protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:35:10-00:36:01

zeznania świadka A. S., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:25:32-00:31:38

W chwili śmierci J. N. miał 27 lat. Był czwartym z pięciorga dzieci powoda. Z ojcem łączyły go bardzo dobre relacje od czasów dzieciństwa. Byli ze sobą bardzo zżyci. Kochali się i przyjaźnili. Mieli wspólne pasje. Jeździli razem na ryby, zajmowali się naprawą samochodów, grali w szachy. Całą rodzinę łączyły i łączą silne więzi emocjonalne. Wszyscy razem często się spotykali, razem obchodzili uroczystości rodzinne, spędzali ze sobą Święta, organizowali turnieje szachowe, udzielali sobie wzajemnej pomocy.

Dowód: zeznania świadka A. N. – protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:09:21-00:14:59

zeznania świadka L. N. - protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:15:27-00:20:27

przesłuchanie powoda T. N. – protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:35:10-00:36:01

zeznania świadka J. R. – protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:20:54-00:25:03

zeznania świadka A. S., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:25:32-00:31:38

J. N. do 19 roku życia mieszkał z rodzicami. Następnie zawarł związek małżeński i wyprowadził się do Ś.. Po przyjeździe na świat jego córki wrócił wraz ze swoją rodziną do domu rodziców i mieszkał z nimi przez okres około 3 lat, a następnie (około 2 lat przed swoją śmiercią) ponownie przeniósł się wraz z żoną i dzieckiem do Ś., która położona jest w odległości około 12 km od domu rodzinnego. Ojciec wraz z rodzeństwem pomagali mu urządzić nowe mieszkanie.

Pomimo przeprowadzki więzi J. N. z rodzicami, w tym powodem, nie uległy osłabieniu ale jeszcze bardziej się wzmocniły. J. N. bardzo często odwiedzał rodziców, średnio 3-4 razy w tygodniu, gdyż za nimi tęsknił.

Dowód: zeznania świadka A. N. – protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:09:21-00:14:59

przesłuchanie powoda T. N. – protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:35:10-00:36:01

zeznania świadka A. S., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:25:32-00:31:38

W początkowym okresie po śmierci J. N. cała rodzina bardzo często się spotykała, by się wzajemnie wspierać i spróbować zmniejszyć ból i cierpienie.

Powód bardzo się zmienił od czasu śmierci syna. Zamknął się w sobie, niewiele mówił, stał się nerwowy. Wyrzucał sobie, że to on powinien umrzeć a nie jego syn. Stan zdrowia powoda pogorszył się.

Dowód: zeznania świadka A. N. – protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:09:21-00:14:59

zeznania świadka L. N. - protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:15:27-00:20:27

zeznania świadka J. R. – protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:20:54-00:25:03

zeznania świadka A. S., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:25:32-00:31:38

Zły nastrój i samopoczucie powoda pomimo upływu czasu nie zmieniły się. Do chwili obecnej powód głęboko przeżywa śmierć syna i bardzo za nim tęskni. Nie jest w stanie zapomnieć o tragedii. Myśli o synu i mówi o nim każdego dnia. Szczególnie trudnym okresem dla powoda są święta i uroczystości rodzinne. Bardzo silne emocje wzbudza u niego każdorazowa wizyta córki tragicznie zmarłego J. N., która jest niezwykle podobna do ojca, jak również każda rzecz, która w jakiś sposób wiąże się ze zmarłym synem.

Dowód: zeznania świadka A. N. – protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:09:21-00:14:59

zeznania świadka L. N. - protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:15:27-00:20:27

przesłuchanie powoda T. N. – protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:35:10-00:36:01

zeznania świadka J. R. – protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:20:54-00:25:03

zeznania świadka A. S., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:25:32-00:31:38

Powód przez wiele lat po śmierci syna razem z żoną codziennie odwiedzał jego grób. Od kilku miesięcy robi to rzadziej z uwagi na chorobę żony, jednak w miarę możliwości stara się być na cmentarzu jak najczęściej, przynajmniej raz w tygodniu. Dodatkowo za pomocą lornetki obserwuje przez okno swojego domu miejsce spoczynku syna pilnując, aby znicze na grobie były stale zapalone.

Dowód: zeznania świadka A. N. – protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:09:21-00:14:59

zeznania świadka L. N. - protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:15:27-00:20:27

zeznania świadka J. R. – protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:20:54-00:25:03

zeznania świadka A. S., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:25:32-00:31:38

W chwili obecnej powód mieszka wraz z żoną oraz jednym z synów. Pozostałe dzieci często ich odwiedzają. Najmłodsza córka regularnie pomaga im w codziennych domowych obowiązkach. Nadal wspólnie spędzają wszystkie święta i uroczystości rodzinne.

Dowód: zeznania świadka A. N. – protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:09:21-00:14:59

zeznania świadka L. N. - protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:15:27-00:20:27

zeznania świadka J. R. – protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:20:54-00:25:03

zeznania świadka A. S., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 8 lipca 2014 r., 00:25:32-00:31:38

Sprawca wypadku, w wyniku którego śmierć poniósł J. N., ubezpieczony był u strony pozwanej z tytułu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

(okoliczność bezsporna)

Pismem z dnia 6 listopada 2013 r. powód, za pośrednictwem (...) S.A., zgłosił stronie pozwanej szkodę, wnosząc o przyznanie kwoty 80 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią J. N., wskazując jako podstawę swojego roszczenia art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c.

Dowód: pismo (...) S.A. z dnia 6 listopada 2013 r. - w aktach szkody o nr PL (...)

Decyzją z dnia 3 grudnia 2013 r. strona pozwana odmówiła zadośćuczynienia roszczeniu powoda argumentując, że w sprawie brak jest podstaw prawnych do upatrywania uzasadnienia jego żądań w treści art. 448 k.c.

Dowód: pismo strony pozwanej z dnia 3 grudnia 2013 r. - w aktach szkody o nr PL (...)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo częściowo zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszym postępowaniu powód domagał się od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. zapłaty kwoty 80 000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych w związku ze śmiercią syna – J. N. - na skutek wypadku komunikacyjnego, który miał miejsce (...) r.

W sprawie bezsporne było to, że J. N. zmarł na skutek obrażeń, jakich doznał w wyniku wypadku komunikacyjnego z dnia (...) r. Bezsporne było również to, że prawomocnie osądzony sprawca wypadku, ubezpieczony był u strony pozwanej z tytułu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Istota sporu sprowadzała się w gruncie rzeczy do tego, czy obowiązujące w dacie zdarzenia przepisy kodeksu cywilnego dawały podstawę do przyznania zadośćuczynienia pieniężnego osobom, które doznały krzywdy z uwagi na śmierć osoby bliskiej na skutek deliktu. Dodatkowo strona pozwana kwestionowała wysokość roszczenia powoda.

W ocenie Sądu, wbrew stanowisku strony pozwanej, podstawę roszczeń powoda stanowi art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c.

W myśl art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Z przepisu art. 24 § 1 k.c. wynika zaś, że ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła

czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Zgodnie z dominującym aktualnie stanowiskiem Sądu Najwyższego, które Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela, najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 roku. Więż rodzinna stanowi bowiem dobro osobiste i podlega ochronie na podstawie art. 23 k.c. i 24 k.c. (vide: uchwała Sądu Najwyższego z 22 października 2010 roku, III CZP 76/10, LEX nr 604152, wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia w L. z dnia 21 maja 2013 r., I ACa 104/13, LEX nr 1321986). Dodany w wyniku nowelizacji do art. 446 k.c. kolejny paragraf (§ 4), dający możliwość przyznania przez sąd najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, nie ma zastosowania do krzywd powstałych - jak w rozpoznawanej sprawie - przed 3 sierpnia 2008 roku (vide: wyroki Sądu Najwyższego z 21 października 2009 roku, I PK 97/09, niepubl., oraz z 10 listopada 2010 roku, I CSK 248/10, niepubl.). Wprowadzenie art. 446 § 4 k.c. doprowadziło jedynie do zmiany w sposobie realizacji roszczenia przez skonkretyzowanie osób uprawnionych do jego dochodzenia oraz przesłanek jego stosowania (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 12 lipca 2013 roku, I ACa 227/13, LEX nr 1350383).

W uzasadnieniu cytowanej uchwały z 22 października 2010 roku Sąd Najwyższy podniósł, iż katalog dóbr osobistych określony w art. 23 k.c. ma charakter otwarty. W orzecznictwie i w piśmiennictwie przyjmuje się zgodnie, że ochroną przewidzianą w art. 23 k.c. i 24 k.c. objęte są wszelkie dobra osobiste rozumiane jako pewne wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym są uznawane za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę. W judykaturze uznano, że do katalogu dóbr osobistych należy np. prawo do intymności i prywatności, pięć człowieka, prawo do planowania rodziny, tradycja rodzinna, pamięć o osobie zmarłej. Natomiast więzi rodzinne stanowią fundament prawidłowego funkcjonowania rodziny i podlegają ochronie prawnej (art. 18 i 71 Konstytucji RP, art. 23 k.r.o.). Skoro dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 k.c. jest kult pamięci osoby zmarłej, to - a fortiori - może nim być także więź między osobami żyjącymi. Nie ma zatem przeszkód do uznania, że szczególna więź emocjonalna między członkami rodziny pozostaje pod ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c. (vide: uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 22 października 2010 roku, LEX nr 604152). Również Sąd Apelacyjny w Gdańsku w uzasadnieniu wyroku z 23 września 2005 roku, I ACa 554/05 (LEX nr 193128) stwierdził, że szczególna więź rodziców z dzieckiem, przysługująca zarówno dziecku, jak i rodzicom w prawidłowo funkcjonującej rodzinie, zasługuje na status dobra osobistego, podlegającego ochronie przewidzianej w art. 24 § 1 k.c. Z kolei Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z 14 stycznia 2010 roku, IV CSK 307/09 (LEX nr 599865) uznał, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dóbr osobistych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. W takim wypadku kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny.

Strona pozwana bezsprzecznie ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku, w którym zginął J. N., w oparciu o art. 822 i następane k.c. oraz przepisy ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152, z późn. zmianami). W ramach jej odpowiedzialności mieści się również zapłata zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych będące następstwem wypadku ubezpieczeniowego. Związany z wyrządzeniem szkody osobie trzeciej zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela wyznaczony jest przez zakres odpowiedzialności ubezpieczonego (ma wobec niej charakter akcesoryjny). Odszkodowanie ustala się zatem i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej (art. 36 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych). Świadczenie ubezpieczyciela obejmuje zapłatę sumy pieniężnej odpowiadającej wysokości poniesionej przez poszkodowanego szkody (art. 805 k.c.), a szkodę tę należy ujmować szeroko – jako majątkową i niemajątkową (krzywdę). Ponieważ w zakresie odpowiedzialności odszkodowawczej sprawcy wypadku mieściłaby się zapłata zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c., do zapłaty tego zadośćuczynienia zobowiązany jest również zakład ubezpieczeń (tak również Sąd Najwyższy w uchwale z 7 listopada 2012 roku, III

CZP 67/12, odnoszącej się do analogicznej kwestii na gruncie poprzednio obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z 24 marca 2000 roku w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, Dz. U. Nr 26, poz. 310 ze zm.). Wreszcie wskazać należy, że Sąd Najwyższy ostatecznie przesądził, że art. 34 ust. 1 ustawy z 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) – w brzmieniu obowiązującym przed dniem 11 lutego 2012 roku – nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c. (uchwała z 20 grudnia 2012 roku, III CZP 93/12, LEX nr 1267081).

Zdaniem Sądu niewątpliwym jest, że śmierć J. N. spowodowała naruszenie dobra osobistego powoda w postaci szczególnej więzi emocjonalnej łączącej syna z ojcem. Analiza dowodów zgromadzonych w sprawie, w postaci zeznań świadków A. N., L. N., J. R., A. S. oraz przesłuchania powoda, którym to dowodom Sąd dał wiarę w całości, pozwala przyjąć, że więź łącząca J. N. z powodem była wyjątkowo silna a jego śmierć stanowiła dla niego wielką krzywdę, odciskając trwale piętno w jego sferze psychicznej i emocjonalnej. Do chwili obecnej, pomimo upływu kilkunastu lat od śmierci J. N., zdarzenie to nadal pozostaje żywe w pamięci powoda, w dalszym ciągu powoduje u niego ból, cierpienie i negatywnie wpływa na jego codzienne funkcjonowanie.

J. N. w dniu wypadku był młodym, zdrowym mężczyzną, spełnionym w życiu osobistym i zawodowym. Zawsze miał bardzo dobry i bliski kontakt z ojcem. Kochali się, przyjaźnili, udzielali sobie wzajemnie pomocy. Dodatkowo posiadali wspólne pasje, które razem realizowali, takie jak wędkowanie, naprawa samochodów, gra w szachy. Założenie przez J. N. rodziny i przeprowadzka do innej miejscowości nie osłabiła jego więzi z ojcem. Wręcz przeciwnie, J. N. nadal miał bardzo częsty kontakt z rodzicami, odwiedzał ich regularnie kilka razy w tygodniu a nawet wprowadził się do nich na okres kilku lat wraz z żoną i nowonarodzoną córeczką. Spędzał z rodzicami wszystkie święta oraz uczestniczył w innych spotkaniach i uroczystościach rodzinnych.

Tragiczna śmierć J. N. gwałtownie zerwała więź łączącą go z ojcem. Powód od czasu wypadku zmienił się, pograżył się w głębokiej żałobie, stał się nerwowy i zamknięty w sobie. Poczucie niesprawiedliwości i krzywdy doprowadziło do tego, że powód zaczął obwiniać lekarzy o to, że nie wykorzystali wszystkich dostępnych środków w celu ratowania życia jego dziecka. Dodatkowo zarzucał sobie, że to on powinien umrzeć, zamiast ukochanego syna. Wszystko to, zdaniem Sądu wskazuje, że powód nie potrafił pogodzić się ze stratą syna.

Treść i emocjonalność złożonych przez powoda oraz świadków zeznań pozwoliła nadto Sądowi na konstatację, że bólu powoda po śmierci syna nie złagodził także upływ czasu. Pomimo blisko 13 lat, jakie upłynęły od tragicznego w skutkach wypadku, powód nadal znajduje się w głębokiej żałobie i nie potrafi pogodzić się ze stratą syna. Bardzo za nim tęskni, cały czas o nim myśli i go wspomina. Ilekroć o nim pomyśli bądź prowadzi rozmowę na jego temat, płacze. Mimo upływu kilkunastu lat od tragicznego wypadku w dalszym ciągu pozostaje w głębokiej żałobie. Do chwili choroby żony codziennie odwiedzał miejsca pochówku syna. Dziś codziennie sprawdza z pomocą lornetki, czy na grobie syna palą się znicze. J. N. jest ciągle obecny w życiu powoda. Jego brak powód szczególnie dotkliwie powód odczuwa w szczególności w okresach świątecznych i podczas uroczystości rodzinnych.

Oceniając rozmiar doznanej przez powoda krzywdy, Sąd wziął również pod uwagę okoliczności śmierci J. N.. Podkreślenia wymaga, iż J. N. poniósł śmierć na skutek ciężkich obrażeń doznanych wypadku komunikacyjnym. Przez kilka dni walczył o życie w szpitalu. Powód przez cały ten czas był blisko niego, najpierw udał się na miejsce wypadku, by następnie odwiedzać syna w szpitalu aż do czasu jego zgonu. Szok spowodowany tym faktem musiał być dla niego tym większy, że jego syn był młodym, całkowicie zdrowym mężczyzną. Powód wierzył, że uda się go uratować. Miał nadzieję, że syn odzyska przytomność i wróci do zdrowia. Wszystkie te okoliczności w ocenie Sądu muszą wpływać na rozmiar należnego powodowi zadośćuczynienia, albowiem fakt, iż powód, w tak dramatycznych okolicznościach dowiedział się o wypadku, a następnie o śmierci syna, nie może pozostawać bez znaczenia dla ustalenia rozmiaru zaistniałej krzywdy.

Nie bez znaczenia jest także okoliczność, że śmierć syna spowodowała u powoda pogorszenie się jego stanu zdrowia. Nie wymaga dowodu okoliczność, że bardzo silny, długotrwały stres negatywnie wpływa na stan zdrowia.

Powyższe pozwala na uznanie, że żądanie zasądzenia na rzecz powoda zadośćuczynień na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. jest usprawiedliwione co do zasady.

Oceniając natomiast wysokość dochodzonego przez powoda świadczenia należy zważyć, że zgodnie z powołanym wyżej art. 448 k.c. Sąd winien przyznać zadośćuczynienie w odpowiedniej wysokości. Ustalając wysokość zadośćuczynienia należy uwzględnić wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rolę w rodzinie pełnioną przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność do jej zaakceptowania, wiek pokrzywdzonego (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2011 roku, III CSK 279/10)

Zważywszy na fakt, że krzywdę doznaną w wyniku śmierci osoby bliskiej niezwykle trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej każdy przypadek należy traktować indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy, przy czym ocena ta powinna opierać się kryteriach obiektywnych, a nie na wyłącznie subiektywnych odczuciach pokrzywdzonego. Zadośćuczynienie jest odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru krzywdy, która nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. Rozmiar zadośćuczynienia może być jedynie odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która pośrednio może rzutować na jego umiarkowany wymiar i to w zasadzie bez względu na status społeczny i materialny pokrzywdzonego. Przesłanka „stopy życiowej” ma więc charakter uzupełniający i ogranicza wysokość zadośćuczynienia tak, by jego przyznanie nie prowadziło do wzbogacenia osoby uprawnionej, nie może jednak pozbawić zadośćuczynienia jego zasadniczej funkcji kompensacyjnej i eliminować innych czynników kształtujących jego wymiar (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 12 września 2002 roku, IV CKN 1266/00).

Mając na uwadze powyższe rozważania oraz okoliczności faktyczne niniejszej sprawy, Sąd oceniając rozmiar krzywdy powoda uznał, że kwotą odpowiednią w rozumieniu art. 448 k.c. jest 50 000 zł. W ocenie Sądu tak określona wysokość świadczenia uwzględnia rozmiar cierpień psychicznych powoda doznanych przez niego w wyniku śmierci syna J. N., a także konsekwencje w sferze emocjonalnej, w tym poczucie przygnębienia, osamotnienia i pustki. Jednocześnie jednak Sąd wziął po uwagę, że po śmierci syna powód nie został sam. Miał wokół siebie liczną rodzinę, w tym czworo dzieci oraz żonę, na których wsparcie i opiekę – jak wykazało postępowanie dowodowe – zawsze mógł i cały czas może liczyć. Dlatego też, obiektywnie oceniając, ta trauma, ten ciężar związany ze śmiercią syna musiał być łatwiejszy do udźwignięcia.

Oczywistym jest, że przyznane powodowi zadośćuczynienie nie jest w stanie zrekompensować mu doznanej krzywdy, ale zdaniem Sądu może choć w pewnym stopniu zmniejszyć poczucie jego bólu i cierpienia, spełniając tym samym swą kompensacyjną rolę. Jednocześnie, w przekonaniu Sądu, tak określona kwota zadośćuczynienia odpowiada aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa oraz nie prowadzi do nieuzasadnionego wzbogacenia powoda.

Odsetki od zasadzonej kwoty z tytułu zadośćuczynienia Sąd przyznał zgodnie z żądaniem pozwu od dnia 04 grudnia 2013 r. na podstawie art. 481 § 1 k.c. Zgodnie z art. 14 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Jak wynika z akt szkodowych pismo powoda zgłaszające roszczenie datowane jest na dzień 6 listopada 2013 r. Odmowną decyzję w sprawie strona pozwana podjęła w dniu 03 grudnia 2013 r. Stąd roszczenie odsetkowe liczone od dnia 04 grudnia 2013 r. należy uznać za zasadne.

Mając na uwadze powyższe Sąd w punkcie I. sentencji wyroku zasądził od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda T. N. kwotę 50 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie Sąd roszczenia powoda oddalił, o czym orzekł jak w punkcie II. sentencji wyroku.

Orzeczenie o kosztach procesu znajduje uzasadnienie w treści art. 100 zd. 1 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

Powód wygrał sprawę w 63% bowiem z żądanej kwoty 80 000 zł zasądzone na jego rzecz kwotę 50 000 zł. W zakres poniesionych przez niego kosztów postępowania wchodziła częściowa opłata od pozwu w wysokości 500 zł, koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3600 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa procesowego w kwocie 17 zł. Strona pozwana poniosła koszty w wysokości 3617 zł, na co złożyły się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3600 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa procesowego w kwocie 17 zł.

Po rozliczeniu poniesionych kosztów Sąd w punkcie III. sentencji wyroku zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 1255,42 zł tytułem zwrotu kosztów procesu ($4117 \text{ zł} \times 63\% = 2593,71 \text{ zł}$; $3617 \text{ zł} \times 37\% = 1338,29 \text{ zł}$; $2593,71 \text{ zł} - 1338,29 \text{ zł} = 1255,42 \text{ zł}$). Koszty zastępstwa procesowego Sąd ustalił na podstawie § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie ponoszenia opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 490). Jednocześnie Sąd uznał, że charakter sprawy oraz stopień jej skomplikowania nie uzasadniały uwzględnienia żądania powoda zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej wysokości.

Orzeczenie o kosztach sądowych zawarte w punkcie IV. sentencji wyroku zostało oparte na przepisie art. 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z dnia 2010 r. Nr 90, poz. 594 ze zm.). Strona pozwana (...) S.A. w W. w zakresie, w jakim przegrała spór, została obciążona nieuiszczonymi kosztami sądowymi, stanowiącymi brakującą opłatą sądową od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony (3500 zł), to jest w kwocie 2205 zł ($3500 \text{ zł} \times 63\% = 2205 \text{ zł}$).

Natomiast w punkcie V. sentencji wyroku Sąd, na podstawie art. 113 ust. 4 powołanej ustawy o kosztach sądowych odstąpił od obciążania powoda T. N. przypadającą na niego brakującą częścią opłaty od pozwu w kwocie 1295 zł, uznając, że w niniejszej sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, o którym mowa w treści powołanego przepisu. W tym kontekście Sąd zważył, że powód co do zasady wygrał niniejszą sprawę, natomiast wysokość zasądzonych zadośćuczynienia odbiegała od żądania, z jakim powód wystąpił w toku niniejszego postępowania. Jednakże w ocenie Sądu poczucie krzywdy powoda mogło być subiektywnie wyższe (a przez to przekładać się na wartość żądania) niż to jakie zostało obiektywnie ustalone przez Sąd.